

El laberint del TBO

Era el gran Urda el dibuixant encarregat dels passatemp en la mítica capçalera que va fer de sinècdoque per a les revistes infantils. Al *TBO* hi havia una mena de laberints amb passadissos que els lectors havien de resseguir. Un gos, per exemple, havia de fer-se amb un os a través de diversos camins en forma de canalet. Només un conduïa a la recompensa. Els altres es perdien contra les parets de la vinyeta. Els lectors seguien una ruta amb el traç del bolígraf fins que l'encertaven. La destresa o la badoqueria de cada jugador es feien evidents en la quantitat d'intents que necessitaven per arribar a la casella final.

Els camins que segueix Artur Mas per encarrilar el camí que ha de portar Catalunya a constituir-se en un Estat independent s'assemblen als del laberint d'Urda. El premi que anhela el president de la Generalitat és el reconeixement al risc que ha assumit, a la seua destresa com a líder. Un reconeixement necessari, al seu parer, per mantenir amb garanties l'anhel independentista i el desafiament a l'Estat.

El primer camí que va intentar recórrer Mas va ser la proposta directa a Esquerra Republicana i a la CUP. Després de la consulta del 9N, el president de la Generalitat va proposar a les altres forces polítiques independentistes constituir una llista electoral unitària. Tot i que va advertir que no havia de ser ell necessàriament qui l'encapçalara, va ser debades. Ni Esquerra ni la CUP es van prendre aquesta eventualitat seriosament. Òbviament, si Mas feia la proposta, era ell qui l'havia de liderar. La idea va alterar encara més aquests dos partits, que ja havien arribat a la consulta visiblement contrariats amb el protagonisme que havia anat prenent el president de la Generalitat. Les imatges del 10 de no-

VICENT
SANCHIS

vembre havien estat del tot aclaridores. Artur Mas va entrar a la seu de Convergència Democràtica en cadireta d'or, voltat d'entusiasme. Com a contrast, les càmeres de televisió recollien el moment en què els dirigents d'Esquerra brindaven per l'èxit de la consulta... amb cafè i cara de fel agre. La bona relació entre Artur Mas i els altres líders polítics s'havia trencat setmanes abans. Oriol Junqueras va arribar a la conclusió que el president de la Generalitat l'enredava contínuament. Que aprofitava qualsevol excusa per arronsar-se. A la CUP es repetia la jugada. Eren molts els dirigents i els militants, dins el vesper assembleari del partit, que recriminaven a David Fernández haver estat tan conciliador amb el líder convergent.

El primer camí en el laberint de Mas, doncs, va anar a petar contra la paret. El context polític espanyol, a més, va acabar embrutant molt més la pretensió. La irrupció de Podemos a Espanya i d'altres plataformes socials a Catalunya que es proclamaven "rupturistes" va complicar l'oferta de l'esquerra. L'èxit d'Ada Colau a Barcelona va servir com a senyal d'avís. Hi ha una il·lusió –a Catalunya i a Espanya– que pretén substituir-ne una altra. Una nova *esquerra* que vol reformar Espanya, o això diu, i que competeix amb l'independentisme. Mentre a Catalunya els nous dirigents i els vells –com ara,

Joan Herrera o Dolors Camats– arremetien contra "la dreta", Esquerra Republicana i la CUP admetien el risc de perdre parròquia.

Per a Esquerra, sobretot, es fa difícil atacar el líder visible del procés secessionista. Republicans i convergents han de cavalcar junts perquè el somni es concrete. Això explica que els dos darrers pressupostos de la Generalitat hagen estat aprovats amb el seu suport parlamentari. Però això comporta ser considerat còmplice "de les retallades". Unes "retallades" inevitables perquè és el Govern de l'Estat qui marca el dèficit autonòmic, qui recorre davant el Tribunal Constitucional contra els nous impostos que aprova el Parlament i qui paga la nòmina dels funcionaris, amb un gota a gota macabre, cada mes. Malgrat la realitat, Esquerra ha quedat oberta en canal davant la tropa cridanera de Catalunya en Comú. I considera que anar més enllà, ajuntar-se en una llista unitària amb algú amb qui no confien, és un suïcidi polític. Esquerra competeix per l'espai d'esquerres. Dues pretensions –cavalcar amb Convergència cap a la independència i guanyar-se la parròquia "progressista" alterada amb Podemos, Iniciativa i la mateixa CUP– difícilment compatibles.

Fracassat el primer camí, el dels partits, Artur Mas semblava resignar-s'hi. Tres candidatures independentistes, patir la pluja d'invectives de l'oposició, i un resultat electoral incert. Però el mateix dia que el líder de Convergència havia de presentar en públic "la llista del president", Mas va fer una finta i va canviar el guió. Va decidir, com els lectors del *TBO*, buscar un altre canalet per arribar a la casella final: una llista, no "del president", sinó "amb el president", impulsada per les tres grans entitats independentistes: l'Assemblea Nacional Catalana, Òmnium Cultural i l'Associa-

SALVADOR LLOSA

LA LLISTA SENSE POLÍTICS HA COMPLAGUT ESQUERRA I LA CUP, QUE HAN ACCEPTAT EL BESCANVI: ALFILS PER REINA

ARTUR MAS S'HAURÀ DE RESIGNAR A ANAR A URNES AMB LA IDEOLOGIA COM A ALBARDA

ció de Municipis per la Independència. La proposta va alterar-les i va indignar Esquerra i la CUP, que van retraure al president perdre el temps “amb un nou conill tret del barret”. El problema –el problema per a Esquerra i la CUP– és que hi ha una part clamorosa de la infanteria independentista –la que omple els carrers cada 11 de Setembre– que no entén ni els recels ni el tacticisme. Que veu amb bons ulls qualsevol proposta d’unitat. Que cada dia està més preocupada i estupefacta.

Ha estat aquesta pressió –aquesta pressió “popular”– la que ha assegut a la taula de nou amb Artur Mas els líders d’Esquerra i la CUP, que han hagut d’en-

golir-se engolit amb cara de funeral discutir la proposta. Tant l’Assemblea com Òmnium són conscients d’aquest mal-estar. El pateixen. Perquè hi ha militants i votants d’Esquerra i la CUP en la par-ròquia activada de les dues entitats. Per això ha estat Òmnium qui ha triat un tercer canal. Una llista “civil”. “Sense polítics en actiu”. L’ocurrència n’exclou Artur Mas i tranquil·litza Esquerra i la CUP, que han acceptat complaguts retirar-se’n ells també. Alfils per reina.

El primer problema d’aquest nou canal és que resulta excessivament extravagant. El camí obliga a uns revolts que omplinen la vinyeta. Els interrogants que planen sobre una majoria parlamentària

“civil”, un Govern “en funcions” i uns partits fora de joc en uns moments de màxima duresa en l’enfrontament amb l’Estat són excessius. Potser es podrien resoldre. Però el segon és més aspre. Dificilment Artur Mas es resignarà a retirar-se. I difícilment molta gent acceptarà renunciar al valor polític més sòlid que ha donat el procés. El tercer camí del laberint fracassarà previsiblement. I si ningú és capaç d’obrir-ne un quart, Artur Mas s’haurà de resignar a anar a urnes amb llistes separades. A jugar la batalla per la independència amb la ideologia com a albarda. Que vinga Urda i que ho arregle!

Periodista i director d'EL TEMPS